

LIETUVOS UŽSIENIO PREKYBOS POKYČIAI EKONOMINĖS KRIZĖS LAIKOTARPIU

Vladas Rimkus

Mykolo Romerio universitetas, Ekonomikos ir verslo institutas, Lietuva

v.rimkus@mruni.eu

Tikslas – Straipsnio tikslas yra apžvelgti Lietuvos užsienio prekybos tendencijų, struktūros pokyčius ekonominės krizės laikotarpiu, panagrinėti šių pokyčių priežastinius ryšius. Nagrinėjami bendrųjų užsienio prekybos rodiklių (užsienio prekybos apyvartos, eksporto, importo ir prekybos balanso) pokyčiai, prekybos su pagrindinėmis valstybių grupėmis pokyčiai.

Metodologija – Lietuva yra palyginti maža valstybė, todėl negali pasigaminti visų reikalingų produktų. Šalis dalyvauja tarptautiniame darbo pasidalijimo procese, kuris padeda efektyviau panaudoti turimus šalies resursus, gaminti aukštos kokybės, konkurencingą produkciją ir dalyvauti tarptautiniuose prekių mainuose, tarptautinėje prekyboje. Lietuvos užsienio prekybos vaidmuo šalies ekonomikoje metai iš metų didėja. Pasaulinė ekonominė krizė iššaukė pasaulinių rinkų susitraukimą. Lietuvos tradicinių eksporto rinkų susitraukimas sąlygojo šalies eksporto masto mažėjimą ir šalies gamybos susitraukimą. Šiuos procesus būtina nagrinėti, jie neišvengiamai kartosis, būtina mokytis iš praeities, kad nedaryti klaidų ateityje.

Rezultatai – Krizės pradžioje Lietuvos užsienio prekybos apyvarta, eksportas traukėsi sparčiau nei BVP. Krizei įpusėjus, pradedant 2010m. buvo akcentuojama eksporto reikšmė norint išeiti iš krizės. Šių pastangų dėka, taip pat dėl atsigaujančių užsienio rinkų eksportas pradėjo augti, kas sudarė sąlygas gamybos plėtrai. Krizės pasekmėje įvyko kai kurie pokyčiai Lietuvos užsienio prekybos struktūros pagal šalis partneres.

Tyrimo apribojimai – Po 2009 m. Lietuvoje eksporto ir importo dinamika lėmė šalies ūkio augimo spartą. Prekių eksporto mastą didino tradiciniai sektoriai. Vis svarbesnėmis rinkomis tampa ne ES šalys. Lietuvos ekonomika išgyveno struktūrinį lūžį – persiorientavimą nuo vidaus rinkos prie išorinės paklausos.

Tyrimo praktinė reikšmė/nauda – Analizė išryškina būtinybę kintant ekonominėms sąlygoms tinkamai nustatyti ekonomines, užsienio prekybos politikos priemones.

Tyrimo originalumas – Straipsnyje išsamiai nagrinėjama Lietuvos užsienio prekybos tendencijų, struktūros pokyčiai ekonominės krizės laikotarpiu

Raktiniai žodžiai: užsienio prekyba, ekonominė krizė, tarptautinės prekybos politika.

Tyrimo tipas: research paper